

Guies de recerca responsable (Ètica i Normativa)

La innovació en Intel·ligència Artificial ha d'anar estretament lligada a la responsabilitat i la integritat. En un context de ràpida evolució tecnològica i legislativa, és fonamental per a la UPC, dotar la comunitat universitària d'eines que garanteixin un ús de la IA transparent, segur i respectuós amb els drets fonamentals. En aquest apartat, trobareu el marc normatiu, les guies de bones pràctiques i els recursos ètics essencials per orientar la recerca cap a l'excel·lència responsable.

- **Comitè d'Ètica de la UPC:** És l'òrgan encarregat d'avaluar i garantir que els projectes de recerca respectin la integritat i els drets de les persones, el benestar animal i la protecció del medi ambient. Ofereix assessorament normatiu i revisa l'adequació dels procediments d'experimentació i el tractament de dades personals segons el Codi Ètic de la Universitat. <https://comite-etica.upc.edu/ca/>
- **Servei de Biblioteques (Bibliotècnica):** Recurs especialitzat que aborda l'impacte de la IA generativa en el cicle de la recerca. Proporciona criteris sobre la integritat acadèmica, indicant com declarar l'ús d'aquestes eines en publicacions, com citar-les correctament i com utilitzar-les de manera ètica per a la revisió de literatura o la redacció de textos sense incórrer en plagi. <https://guies.bibliotecnica.upc.edu/intelligencia-artificial/recerca>
- **Decàleg de IA de la CETRA:** Document elaborat pel Col·legi Oficial d'Enginyeria Informàtica de Catalunya que estableix 10 principis per a l'ús de la IA generativa. Destaca aspectes com la protecció de dades confidencials, la supervisió humana obligatòria, la mitigació de biaixos i la transparència cap a l'usuari final en l'àmbit de l'administració pública i professional. <https://enginyeriainformatica.cat/dones-coeinf/decaleg-us-responsable-ia-generativa-empleats-publics/>
- **OEIAC - Observatori d'Ètica en Intel·ligència Artificial:** Càtedra dedicada al monitoratge, l'estudi i la conscienciació sobre les implicacions ètiques, legals i socials de la IA. Actua com un espai de reflexió multidisciplinari que ofereix guies d'avaluació i exemples de bones pràctiques per minimitzar els riscos tecnològics en la societat civil i les institucions. Ofereix recursos i suport de manera gratuïta. <https://oeiac.cat/>
- **Estratègia Catalunya IA 2030:** Full de ruta del Govern de la Generalitat per convertir Catalunya en un pol d'innovació en IA. Es basa en sis pilars estratègics que inclouen des de la captació de talent i la creació d'infraestructures, fins a la promoció d'una IA centrada en l'humà, que garanteixi la seguretat i la confiança de la ciutadania. <https://politiquesdigitals.gencat.cat/ca/economia/ia/index.html>
- **Model per a l'AIDF (Avaluació d'Impacte en els Drets Fonamentals):** Metodologia detallada per analitzar com els sistemes d'IA poden afectar drets com la privacitat, la no-discriminació o la llibertat d'expressió. Proposa un procés d'autoavaluació per a desenvolupadors i responsables que ajuda a identificar riscos potencials durant tot el cicle de vida del sistema, des del disseny fins a la implementació. https://www.dpdenxarxa.cat/pluginfile.php/2468/mod_folder/content/0/FRIA_ca.pdf_.pdf
- **Pròximament:** Per aprovació al Consell de govern de 22 d'abril la "**Guia de bones pràctiques per a l'ús de la intel·ligència artificial a la Universitat Politècnica de Catalunya**". Document institucional de caràcter normatiu que defineix el marc d'actuació oficial de la Universitat. Establirà les directrius sobre l'ús de les tecnologies d'IA en l'aprenentatge, la docència i la recerca, alineant-les amb la política de transparència i excel·lència de la UPC.